

BISDOM MAGAZINE

2016 | JUNI

Geloven in de parochie

Lievevrouweparochie Bergen op Zoom

'Ik geloof heilig in de parochie'

De weg van fusie en eenwording

Interview barmhartigheid

'Het geloof geeft inspiratie'

DE LIEVEVROUWEPAROCHIE FELICITEERT

WILLEM VAN DER RIET 75 JAAR PRIESTER

Op 7 juni 2016 was het precies 75 jaar geleden dat Willem van der Riet in Hoeven tot priester werd gewijd. Na de lagere school in Dinteloord ging Willem van der Riet naar het kleinseminarie in Breda en aansluitend naar het grootseminarie in Hoeven om opgeleid te worden tot priester. Een van zijn studiegenoten was Hubertus Ernst. Ze zijn op dezelfde dag tot priester gewijd.

Op de zondag 12 juni celebreeerde Willem van der Riet om half tien samen met pastoor Paul Verbeek de eucharistie in de gebedsruimte van Woonzorgcentrum Het Nieuwe ABG in Bergen op Zoom. Bij deze speciale viering waren zijn naaste familieleden aanwezig. Hij vierde zijn priesterjubiläum de rest van die dag met zijn familie in Zorghoeve Kakelbont in Dinteloord.

De Lievevrouweparochie feliciteert hem van harte met dit bijzondere priesterjubiläum!

RUD SMIT 50 JAAR PRIESTER

Op 25 juni 2016 is het precies 50 jaar geleden dat Rud Smit tot priester werd gewijd. Dit was net na het Tweede Vaticaans Concilie (1962-1965). Sinds zijn emeritaat, op 1 september 2013, verleent hij nog op verschillende plekken assistentie. Rud Smit is nog steeds onder meer priester voor rouw- en trouwvieringen. Daarnaast is hij catechetisch actief in bijeenkomsten van Tweespraak, Geloof Verbeeld en het Bijbels Leerhuis.

Hij viert zijn 50-jarig priesterjubiläum op zaterdag 25 juni. Na de eucharistieviering van 17.00 uur in de Lourdeskerk is er gelegenheid om hem te feliciteren met dit gouden priesterjubiläum. De volgende dag zal Rud Smit meelopen in de Maria Ommegang. Volgend jaar hoopt hij zijn vijfenzeventigste verjaardag te vieren.

De parochie feliciteert Rud Smit van harte met deze twee mijlpalen en zegt hem veel dank voor alles wat hij in de Lievevrouweparochie gedaan heeft en nog steeds doet!

Dit magazine is een uitgave van het bisdom Breda. Het verschijnt als kwartaalblad. Een individueel postabonnement is mogelijk tegen betaling van een bijdrage voor de verzend- en administratiekosten. Het blad is gratis.

Stuur voor een postabonnement voor 2016 een e-mail naar: magazine@bisdombreda.nl en maak ten minste € 12,50- over op IBAN NL93 INGB 0001066316 t.n.v. Uitgeverij bisdom Breda, o.v.v. postabonnement magazine, postbus 90.189, 4800 RN Breda. Of bel T 076 5223444. Nummers worden toegestuurd na ontvangst van uw betaling.

Redactie
Monique van Delft,
Hans de Jong,
Frank van der Linden,
Daphne van Rosendaal
(hoofdredacteur).

Adres redactie
E magazine@bisdombreda.nl
T 076 5223444
F 076 5216244
Postbus 90189
4800 RN Breda

Advertentieverkoop
Borgerpark Media
E info@borgerparkmedia.nl
T 0475 711 362
I www.borgerparkmedia.nl
Vlodropweg 62
Postbus 8027
6060 AA Posterholt

Vormgeving en druk
brainstorm en concept, Breda

Issn nummer: 1874-0480

Foto voorzijde:
R. Mangold

IN DEZE UITGAVE

4 |
Koren in de
Lievevrouweparochie

6 |
Hernieuwde kennismaking
jonge gezinnen

8 |
Interview: 'Barmhartigheid
houdt ieder mens gaande'

10 |
Een eigen gezicht
naar buiten

12 |
Paspoort
Lievevrouweparochie

14 |
De weg van fusie
en eenwording

16 | Interview met pastoor Verbeek: 'Ik geloof heilig in de parochie'

18 | Maria Ommegang: Bijbelse verhalen voor jong en oud

20 | Interview: 'Het geloof geeft inspiratie'

22 | Kerk in de steigers: De Lourdeskerk te Bergen op Zoom

Bestel gratis* exemplaren van dit magazine via magazine@bisdombreda.nl
*Magazines zijn gratis voor parochies in het bisdom van Breda.

VAN DE REDACTIE

Deze speciale editie van het Bisdom-magazine is gewijd aan de Lievevrouweparochie in Bergen op Zoom. Enkele jaren terug moest de parochie noodgedwongen twee van de vier kerkgebouwen sluiten en het pastoraal team terugbrengen naar 2,6 fte. Dit Magazine beschrijft de keuzes die de parochie maakte en vooral hoe daarbij werd ingezet op dialoog en openheid voor nieuwe kansen. "We hebben enerzijds ingezet op het begeleiden van parochianen in het loslaten van de vertrouwde kerkplek.

Anderzijds zochten we nieuwe initiatieven om het gevoel te krijgen van een nieuwe start. Door de sluiting van twee van de vier kerken nam het aantal vieringen af en ontstond de ruimte daarvoor," vertelt pastoor Paul Verbeek in dit blad (p. 17). Hij gelooft heilig in de parochie. "Misschien minder territoriaal dan voorheen, maar zeker als een plek om de accu op te laden en van daaruit weer de wereld in te gaan."

Ton Segers, redactielid van het parochieblad en voorzitter van de parochiële coördinatie commissie, schrijft (p 14-15):

"Terwijl de zorgen om de twee afgestoten kerkgebouwen nog niet over zijn, kunnen we toch stellen dat de Lievevrouweparochie steeds meer een gezicht krijgt. Er wordt ook steeds meer en steeds sterker naar buiten getreden. Dat is vooral te danken aan nieuwe initiatieven die het pastoraal team samen met een groot aantal, meestal ook nog jonge, vrijwilligers uitwerkt." De parochie constateert voorzichtig dat er na de fusie meer élan lijkt te zijn gekomen en vitaliteit. Dit blad werd gemaakt samen met de redactie van inZOOMen. Veel inspiratie gewenst en leesplezier!

KOREN IN DE LIEVEVROUWE-PAROCHIE

Halverwege de twintigste eeuw ontstonden rouw- en trouwkoren om de liturgie te versterken. Elke kerk had haar eigen dameskoor. De tijden zijn veranderd. Er zijn kerken gesloten en dameskoren verdwenen. In plaats daarvan kwamen weer nieuwe koren. Voor en na de fusie werden twee koren opgericht in de Lievevrouweparochie: de Lievevrouwecantorij en het Samenzangkoor.

(Foto's: Lievevrouweparochie)

De Lievevrouwecantorij

In 2008 kreeg het toenmalige 'weekkoor' van de Gertrudiskerk het verzoek van de geloofsgemeenschap Goddelijke Voorzienigheid om haar uitvaarten te ondersteunen, omdat hun eigen groepje te klein werd. Enkele jaren later leidde dit tot samen repeteren. Het onderlinge contact groeide en in gezamenlijk overleg werd besloten samen één koor te vormen ten dienste van de geloofsgemeenschappen.

Met het samengaan van deze twee koren werd de Lievevrouwecantorij geboren. Haar belangrijkste taak is op verantwoorde wijze muzikaal de uitvaarten en huwelijksvieringen te verzorgen. Er kwam een nieuwe koormap en vanaf die tijd waren ook heren welkom. Er ontstond een gemengd koor met een uitnodigende houding naar koorleden van andere geloofsgemeenschappen.

Vervolgens kwam in juni 2012 het verzoek van de H. Hartgeloofs-

gemeenschap om bij haar uitvaarten en huwelijken de zang te verzorgen. Het H. Hart rouw- en trouwkoor stopte vanwege de hoge leeftijd van de koorleden. Een half jaar later kwam hetzelfde verzoek van de geloofsgemeenschap Onze Lieve Vrouw Van Lourdes. Voorafgaand aan de fusie van de parochies in Bergen op Zoom, op 1 januari 2013, was de Lievevrouwecantorij dus al breed actief. Vanaf mei 2013 verzorgt de Lievevrouwecantorij de vieringen voor alle parochiekernen. De leden hebben dit als een vanzelfsprekend proces ervaren.

Addy de Krom en Cocky Asselbergs van de cantorij vertellen dat de wekelijkse repetitie, in het cantatorium van de Gertrudiskerk, als heel belangrijk wordt ervaren door het koor. Cocky Asselbergs is al bijna acht jaar verantwoordelijk voor de muzikale organisatie en de coördinatie van vieringen. Addy de Krom heeft de algehele organisatie in haar takenpakket. Ze zien dat de ontmoeting van de

koorleden met elkaar plus een uur zingen onder leiding van een professionele dirigent/organist ieder telkens een goede impuls geeft om muzikaal alert te blijven en nieuwe liederen in te studeren. De dirigent is verantwoordelijk voor de kerkmuziek. Het koor bestaat uit actieve senioren. Sommigen zijn oppasoma of oppasopa, zitten vaak nog in een ander koor en nemen ook tijd om bij regelmaat vakantie te vieren. De bereikbaarheid bij vieringen gebeurt via e-mail. Het koor telt momenteel dertig leden dus kan afwezigheid van enkele leden worden opgevangen.

Het repertoire bestaat uit de gregoriaanse en Nederlandse uitvaartliturgie, liederen uit de parochiebundel, Nederlandse en buitenlandse een- en meerstemmige liederen en Taizéliederen. Het koor heeft geen bestuur maar een werkgroep van vier personen die gezamenlijk het uitvoerend werk doen. Cocky en Addy proberen zoveel mogelijk samen met alle koorleden ideeën en initiatieven te

realiseren. Ieders kwaliteit is daarbij belangrijk. De koorleden genieten van het zingen, het samen ten dienste staan van de liturgie en de vriendschap onder elkaar.

Het Samenzangkoor

Dat er na een fusie ook iets nieuws kan ontstaan, bewijst het Samenzangkoor. De eerste viering van het Samenzangkoor was op zaterdag 7 maart 2015 in de Lourdeskerk. Dit koor was een initiatief van pastoor Paul Verbeek die graag wilde dat de nieuwe zaterdagviering van 17.00 uur in de Lourdeskerk opgeluisterd zou worden door een koor. Het hoofddoel daarvan was: het stimuleren van de samenzang van koor en kerk.

Bij de ledenwerving bleek dat koorzangers van de twee kerken die al gesloten waren toch nog wilden zingen in een kerkkoor. Het koor is samengesteld uit een kleine groep van die zangers plus enkelen van de Lourdeskerk.

Het is een gemotiveerd koor met een eigen identiteit en een uitstekende sfeer. De start was vrij gemakkelijk met voldoende mensen.

Het Samenzangkoor staat onder leiding van Lucie van Wezel. Zij was binnen de Lievevrouweparochie actief als dirigente bij het Koepelkoor van de H. Hartkerk. Het nieuwe koor wordt bijgestaan door twee goede organisten. De vaste organist is Theo Slangen en als deze verhinderd is, is Chris van den Boom altijd bereid om hem te vervangen. Het koor repeteert in het Praathuis, de oefenruimte van de Lourdeskerk.

In principe is het koor opgericht voor het muzikaal ondersteunen van de eredienst op de eerste zaterdag van de maand om 17.00 uur. In de praktijk wordt er vaker een beroep op het koor gedaan, vertelt Lucie van Wezel, met als gevolg dat het koor genoodzaakt is extra repetities in te lassen. Dit alles vereist een flexibele instelling en een goede communicatie.

De leden van het Samenzangkoor zijn heel welwillend en flexibel om tegemoet te komen aan de vraag van het pastoraal team om medewerking te verlenen waar het maar nodig is.

Altijd nieuwe kansen

Het oprichten van beide koren, voor en na de fusie en sluiting van twee kerken, verliep vrij soepel. De Lievevrouwecantorij is ontstaan door samenwerking voordat de parochie gefuseerd was. Het Samenzangkoor ontstond uit leden van de koren van de twee kerken die reeds gesloten waren. Aan hen werd gevraagd of zij weer mee wilden doen en dit nieuwe initiatief bleek te werken. Er zijn dus altijd kansen om als nieuwe parochie samen verder te gaan.

Lucie Venmans
Redactielid parochieblad inZoomen

Muisjes bij de Maria Ommegang beelden het verhaal van de heilige Gertrudis uit. (Foto: R. Mangold)

HERNIEUWDE KENNISMAKING JONGE GEZINNEN

In september 2015 startte de Lievevrouweparochie als onderdeel van een aanbod voor jonge gezinnen met vieringen voor kinderen van nul tot en met zeven jaar. Ook hun ouders, opa's en oma's en oudere broers en zussen zijn van harte welkom.

Pastoraal werkster Mary Zopfi-de Bruijn coördineert en leidt de peuter/kleutervieringen in de parochie. Een interview.

"Het zijn familievieringen, maar ze heten peuter/kleuterviering, omdat we ons richten in de taal en de symbolieken die we gebruiken op kinderen in de leeftijd van 2 tot en met 7 jaar, peuters en kleuters dus. We maken al reclame voor de vieringen vanaf het eerste doopgesprek, want de doelgroep zijn jonge gezinnen. Immers op het moment dat je je kind laat dopen, kun je je als ouder ook de vraag stellen: Wat doe ik met het geloof en de traditie waarbinnen ik ons kind laat dopen? Hoe moet ik dat dan doen? Hoe geven wij ons kind iets mee van de geloofstraditie die voor ons belangrijk is?"

Waarom is het aanbod een viering en niet een praatgroep of cursus?

"Omdat dat een rijkdom is binnen onze traditie, die je bij de peuterspeelzaal of elders niet vindt. We komen bij elkaar in een kerkgebouw, omdat dat de plek is waar je op zondagochtend samenkomt

om te vieren. De bijeenkomsten vinden plaats voorafgaand aan de vaste zondagsviering. Dat is enerzijds om een ieder die wil de gelegenheid te geven om na de koffie aan te sluiten bij die viering. Anderzijds is het om de drempel naar de gewone zondagsviering zo laag mogelijk te maken."

Hoe verlopen de bijeenkomsten?

"De vieringen hebben een vaste volgorde met vaste gebeden en vaste liedjes. Het enige dat iedere keer anders is, is het bijbelverhaal en de verwerking daarvan. We beginnen altijd met het maken van een kruisteken. Daarna vragen we de kinderen naar hun naam. Zij noemen deze of steken het handje op met hun naam, dat ze altijd krijgen als ze binnenkomen. De handjes worden in een kring op een bord geplakt. Zo is er echt aandacht, zij het heel kort, voor ieder kind en dus voor iedere ouder en laten we zien dat ieder kind er mag zijn, erbij hoort, welkom is. Daarna zingen we in een kring twee coupletjes van een lied: 'Geef mij je hand'. We bidden een kort

gebed en zeggen dit zin voor zin voor. Daarna lezen we een verhaal over God, over Jezus, over iemand uit de Bijbel. Dit doen we meestal ondersteund met een tekening, figuurtjes, beelden. Na het verhaal proberen we met de oudste kinderen in een interactieve werkvorm en een klein symbool stil te staan bij het verhaal en vaak ook bij de tijd van het kerkelijk jaar die daarbij aansluit. Dit sluiten we af met het Onze Vader dat we bidden in de kring. We eindigen met een 'stamp liedje', zodat ze weer even kunnen bewegen. We vragen aan God zijn zegen en maken weer samen een kruisteken."

"We proberen aan de hand van vaste gebeden en gebruiken de kinderen maar ook de ouders (opnieuw) kennis te laten maken met onze traditie. Voor jonge gezinnen is een zondagsviering moeilijk te volgen als ze niet vertrouwd zijn met de zondagsliturgie. Dat maakt de drempel hoog om op zondagochtend eens binnen te lopen in de kerk om mee te doen aan de zondagsviering."

"We geven hen een mogelijkheid om opnieuw vertrouwd te raken met het 'vieren' van je geloof. Vieren doe je niet alleen, maar samen, zo is het ook met geloven. Door samen op deze manier te vieren, deel je met elkaar de ervaring van Gods aanwezigheid, deel je met elkaar het bidden, het zingen, het dank je wel zeggen aan God, maar ook dat God er voor je is als je je alleen voelt, als je problemen hebt, als je ziek bent, als het leven niet gaat zoals je graag zou willen."

Dat deel je in deze viering met je kinderen, je ouders, als gezin en ook met andere ouders, grootouders, mensen die zich net als jij dezelfde vragen stellen en dezelfde twijfels delen."

Hoe gaat het tot nu toe?

"Sinds de start hebben we veel nieuwe gezichten gezien, die inmiddels aardig vertrouwd zijn geworden. Iedere keer komen er weer nieuwe gezichten bij en iedere keer hoor je na de viering

aan de koffie en thee: Wat fijn dat ik met mijn gezin hier naartoe ben gekomen. Ik kom zeker weer, want het heeft me geraakt, het heeft me goed gedaan. Ik voel me welkom en ik kom graag terug. Die woorden geven mij de bevestiging dat we beantwoorden aan een vraag die leeft bij jonge ouders. Het is een antwoord vanuit de kracht van onze eigen traditie, passend bij het leven van jonge ouders op dit moment."

De Lievevrouweparochie investeert in alle generaties. Ook de jongeren horen daarbij. Fredi Hagedoorn-Timmermans, pastoraal werkster Lievevrouweparochie Bergen op Zoom: "Jongens en meiden uit groep acht worden in de Lievevrouweparochie met het project 'In Vuur en Vlam' voorbereid op het vormsel. Het project vullen we aan met een bezoek aan een klooster, daklozenopvang en een middag rond de werken van barmhartigheid.

Voor tieners is er, volgend op het vormsel een eigen aanbod, een tienergroep. De tienergroep On the Move komt om de week bij elkaar op de zolder van de OLV Lourdeskerk. Leidraad vormt het programma Rock Solid RK van Youth for Christ. Telkens is er een geloofsthema of een thema uit het leven van tieners dat in grappige spellen, een gesprek, opdracht en preek wordt uitgewerkt. De afwisseling, thema's en gezelligheid spreken de tieners aan.

Een vervolg hierop heet The Next Step. Het programma voor deze jongerengroep is nog volop in ontwikkeling. En denk ook aan de Nightfever die laagdrempelig mensen uitnodigt om een kaarsje aan te steken in de kerk. Daaronder zijn veel jongeren en juist ook jongeren uit de parochie helpen mee bij de activiteit."

Ton de Rooij en Pierrette Schoon.
(Foto: R. Mangold)

INTERVIEW

BARMHARTIGHEID HOUDT IEDER MENS GAANDE

Diaconie hoort tot het wezen van de Kerk. Binnen het parochieleven van de Bergse Lievevrouweparochie neemt diaconie een belangrijke plaats in, zeker in het heilig Jaar van de Barmhartigheid. Tijdens de nieuwjaarsreceptie van de parochie hield Pierrette Schoon een lezing over haar werk voor en met dak- en thuislozen. De lezing maakte op de aanwezigen veel indruk. Pierrette werkt nauw samen met het caritasbestuur van de parochie. Ze is sociaal verpleegkundige, kunstenares en ze leidt het Doorgeefpunt in Bergen op Zoom. Dit stelt gratis spullen en materialen als beddengoed, handdoeken en servies ter beschikking voor kwetsbare groepen. Samen met Ton de Rooij van de Bergse Caritas vertelt ze over hun samenwerking.

Doelgroepen van diaconie

“Officieel zit mijn mandaat erop,” zegt Ton. “Het probleem is dat de meeste leden van het caritasbestuur overdag werken. Daarom ben ik gevraagd als lid van de werkgroep mee te blijven doen. Ik ben gepensioneerd.” Hij ziet duidelijk raakvlakken met het werk van Pierrette. “Binnen het diaconale werk van onze parochie onderscheiden we drie doelgroepen: de kwetsbaren, de dak- en thuislozen en de vluchtelingen. Dat is de diaconie dichtbij. Daarnaast ondersteunt het Caritasbestuur ook Bergenaren die in het buitenland als ontwikkelingswerker of missionaris actief zijn en bestemt een aantal caritascollectes voor plaatselijke doelen.”

“Het is moeilijk om met de doelgroep in contact te komen,” meent Ton. “Daarvoor heb je mensen nodig die achter de voordeur komen. Onder meer Pierrette is de geëigende persoon. Ze is begonnen als wijkzuster en heeft hierdoor een groot netwerk.” “Als sociaal-verpleegkundige kom je in contact met kwetsbaren,” vervolgt Pierrette. “Momenteel ben ik vooral betrokken bij dak- en thuislozen. Mijn opgebouwde contact met Caritas kan ik zo voortzetten.”

Schoenen en sokken

In deze contacten groeiden er concrete ideeën. “Op een gegeven moment werd ik benaderd door iemand die een paar schoenen nodig had,” zegt Pierrette. “Ik klopte aan bij het Caritasbestuur en van het een kwam het ander. Zo ontstond juist voor Sinterklaas de actie ‘het schoenenproject’. Daklozen leven op straat. Ze lopen op minderwaardig schoeisel.

Dat heeft ook gevolgen voor hun voeten. We hebben samen met de Caritas kunnen regelen dat daklozen bij een schoenenzaak goede schoenen konden uitzoeken. Zelf heb ik tijdens de vieringen een woord kunnen zeggen. De gelovigen zijn opgeroepen om sokken te doneren. Ze hebben aan deze oproep massaal gehoor gegeven.”

Positie van daklozen

“Het was voor Pierrette meteen een mogelijkheid om aandacht te vragen voor de positie van daklozen,” zegt Ton de Rooij. “In Bergen leven er 170. Daarvan is er een aantal nog geen twintig jaar oud.” Pierrette gaat kort in op de oorzaken. “De maatschappij is ingewikkeld. Mensen kunnen door echtscheiding en werkloosheid in de problemen raken. Hun netwerk blijkt dan zeer fragiel. Dit wordt nog verder verzwakt door de individualisering. Veel instanties houden voornamelijk contact via de digitale snelweg. Niet alle mensen zijn even computervvaardig. In principe kan het iedereen overkomen. Op de nieuwjaarsreceptie van de parochie konden daklozen zelf hun verhaal doen. Dit maakte een grote indruk op de parochianen.”

Nieuw project

Zowel voor het caritasbestuur als voor Pierrette vormden deze goede ervaringen een reden om de samenwerking voort te zetten. “Het blijkt dat veel daklozen een slecht gebit hebben. Een goed gebit is belangrijker dan je op het eerste gezicht zou denken,” aldus Pierrette. “Als daklozen weer een eigen huis hebben, vormt een slecht gebit een hindernis op weg naar een baan.

Een goed en toonbaar gebit versterkt tevens de eigenwaarde. We hebben bij een tandtechnicus een offerte gevraagd om de gebitten in orde te maken, kiezen te trekken en kunstgebitten te vervaardigen. Het probleem is dat voor onze doelgroep een aanvullende tandartsverzekering buiten bereik ligt. Als iemand schulden heeft bij een zorgverzekeraar, bestaat niet eens de mogelijkheid zich aanvullend te verzekeren, want de schuld moet eerst afgelost worden. Er bestaan nu contacten met een tandartsengroep in deze regio om, bij acute nood, mensen kosteloos te helpen. We zamelen geld in om de materiaalkosten te betalen.”

De parochie draagt concreet bij. “Wij zorgen voor tandenborstels en tandpasta. We hopen deze in het eerste weekend van juli in te zamelen. We willen de jeugd- en jongerengroep en de kinderen hierbij betrekken,” zegt Ton. “Voor de Caritas vormen deze acties een probaat middel om onze doelgroepen te bereiken. We proberen steeds zonder vooroordelen te helpen. De waardigheid en de privacy van mensen moet gewaarborgd blijven. De samenwerking met Pierrette past ook uitstekend in het Heilig Jaar van de Barmhartigheid.”

Volgens Pierrette blijft dit niet tot dit jaar beperkt. “We moeten vasthouden aan wat we dit jaar bereikt hebben. Dak- en thuislozen blijven immers altijd bestaan. Barmhartigheid is een kracht die ieder mens gaande houdt.”

Hans de Jong

EEN EIGEN GEZICHT NAAR BUITEN

De parochie moet vindbaar zijn voor mensen die er een band mee hebben en goed zichtbaar voor mensen die de parochie meer op afstand volgen. In deze bijdrage schrijft diaken Co van Bekkum over instrumenten die de parochie inzet voor laagdrempelig contact met parochianen en anderen.

Voor een parochie is het van levensbelang zichtbaar te zijn binnen het leefgebied waarin de parochie is gevestigd. De fusie van de vier parochies tot één gemeenschap en de sluiting van twee van de vier kerken bood ons een belangrijke kans om onze vindbaarheid te versterken en daarmee juist ook beter zichtbaar te worden naar buiten toe.

De tot dan vier functionerende secretariaten werden teruggebracht tot één secretariaat, één centraal loket waar voor alle vragen kan worden aangeklopt. Voor de interne organisatie betekende dit een extra inspanning om vertrouwde wegen om elkaar te vinden opnieuw te formuleren. Die investering heeft uiteindelijk veel profijt opgeleverd, zowel voor de interne communicatie als voor de bereikbaarheid van de parochie. Ik noem hieronder een aantal elementen die de parochie een eigen gezicht naar buiten geven.

Parochieblad 'inZOOMen'

In 2008 werden de bestaande parochies samengevoegd tot één parochie, voor de hele stad, de Lievevrouweparochie. De vroegere parochies werden nu geloofsgemeenschappen genoemd, maar bleven veelal op hun eigen vertrouwde manier functioneren. Een van de zaken die wel gezamenlijk werden opgepakt, was het parochieblad. Onder de naam inZOOMen, deed het parochieblad wat de naam pretendeerde te zijn: zaken belichten die alle geloofsgemeenschappen betroffen. Tot aan de fusie in 2014 bevatte inZOOMen echter ook nog katernen van alle vier de oorspronkelijke parochies. Nu is dat onderscheid vervallen.

Inmiddels verschijnt het blad in een aantrekkelijke lay-out en gemakkelijk formaat in een oplage van 15.000 exemplaren. Het verschijnt viermaal per jaar en wordt verspreid door een groot aantal vrijwilligers. Het blad wordt verspreid onder alle ingeschreven parochianen, ook zij die geen parochiebijdrage betalen. Dit ondanks de hoge productiekosten. Er blijft zo immers toch een band met de parochie. Om de kosten te drukken wordt momenteel gezocht naar mogelijkheden tot het plaatsen van advertenties.

ZuidWestTV

Met de streekomroep ZuidWestTV bestaan al jaren nauwe banden. ZuidWestTV is een belangrijk kanaal om de parochie naar buiten te kunnen presenteren. Ruim een jaar geleden is gestart met de maandelijkse uitzending Relivisie (zie kader). In deze tv-programma's krijgt de parochie de gelegenheid om in woord, maar vooral ook in beeld, zichtbaar te maken wat ons bezig houdt. In woord en beeld vertellen wij over het kerkelijk jaar, over de betekenis van het Jaar van de Barmhartigheid, over onze kerkgebouwen, belangrijke gebeurtenissen als de Eerste Communie of het Vormsel, over onze nieuwe plannen etc. Er worden opnames gemaakt van speciale vieringen, zoals de Vastenavondviering of Jazzviering. Eén van de leden van het pastoraal team is aangewezen om onder leiding van ZuidWestTV mede vorm te geven aan de inhoud. Er is daarbij een nauwe samenwerking met de PKN gemeente in Bergen op Zoom.

Huis aan huisblad

Wekelijks verzorgt de parochie in het huis aan huisblad 'De Bode' een uitgebreide rubriek, met naast informatie over de wekelijkse vieringen, een uitgebreide agenda over de activiteiten voor de komende weken. Belangrijk is ook dat het pastoraal team daarbij het zogenaamde 'Pastoraal hoekje' verzorgt, waarin een korte gedachte of boodschap wordt mee-

gegeven. Daarnaast wordt ook de nodige informatie verspreid via onze website.

Diaconie

Vanuit onder meer de Caritas en de diaconie worden verbindingen gelegd met wat gebeurt in de samenleving. Zo werd verschillende keren aandacht besteed aan de situatie van de daklozen in Bergen op Zoom. Naast collectes werden inzamelingsacties gehouden voor goede loopschoenen en voor de verzorging van het gebit van vijf daklozen. De slachtoffers van vliegcrash MH17 werden herdacht in nauwe samenwerking met het College van Burgemeester en Wethouders in een herdenkingsviering in de Gertrudiskerk, die tevens stadskerk is van Bergen op Zoom. Er worden regelmatig 'tochten van hoop' georganiseerd, waarbij tijdens een wandeling door de stad aandacht wordt besteed aan plekken van hoop. Zo werd een bezoek gebracht aan het Getij (een ontmoetingsplaats voor mensen met kanker en hun naasten), aan de voedselbank en een buurthuis.

Nightfever

Twee keer per jaar houden we op vrijdagavond, koopavond, Nightfever. Het winkelend publiek wordt door onze jongeren uitgenodigd een kaarsje op de steken in de in het centrum van de stad gelegen Gertrudiskerk. In de kerk wordt muziek gespeeld op verschillende instrumenten en gezongen door solisten. Dan is er altijd tijd voor een praatje. En er zijn meer laagdrempelige manieren om in contact te komen met mensen. Denk aan de vieringen zoals de vastenavondviering, die elk jaar een volle kerk trekt, en de Jazzviering die aansluit bij een Jazzweekend voor de binnenstad. Beide vieringen worden georganiseerd samen met de PKN gemeente. Met al deze activiteiten proberen wij zichtbaar te zijn en te blijven in onze nieuwe parochie.

Co van Bekkum

Diaken en teamleider Lievevrouweparochie Bergen op Zoom

De Gertrudiskerk is de 'stadskerk' van Bergen op Zoom.
(Foto's: R. Mangold)

Wij, ZuidWestTV, hechten als streekomroep van de gemeenten Bergen op Zoom, Roosendaal en Woensdrecht veel waarde aan onze goede verstandhouding met de verschillende geloofsstromingen in onze regio. De samenwerking met de parochies loopt al tientallen jaren en is voor ons dus zeer waardevol. Juist omdat wij elkaar versterken. Sinds de start van het nieuwe tv-programma Relivisie is de band alleen nog maar hechter geworden. Wij vertellen samen het verhaal, het verhaal dat past bij het geloof en de omroep. De camera's trekken er maandelijks op uit en brengen het verhaal en de vitaliteit van het geloof in beeld en bij de mensen thuis, mensen die soms aan huis gebonden zijn en zo een venster op hun nabije wereld krijgen.

Maarten van den Boom - Directeur Streekomroep ZuidWest

De Onze Lieve Vrouw van Lourdes kerk is de parochiekerk in Bergen op Zoom.
(Foto: R. Mangold)

PASPOORT

NAAM EN ADRES:
**LIEVEVROUWEPAROCHIE
BURGEMEESTER STULEMEIJERLAAN 8
4611 EE BERGEN OP ZOOM**

T **0164-233574**
E **LIEVEVROUWEPAROCHIE@RKBOZ.NL**
| **WWW.RKBOZ.NL**

VICARIAAT:
MIDDELBURG

BERGEN OP ZOOM

BERGEN OP ZOOM
LIGT OP DE GRENS
VAN BRABANT EN
ZEELAND.

BRABANTSE
(BOURGONDISCHE)
GEMOEDELIJKHEID
EN ZEEUWSE
STANDVASTIGHEID
KLEUREN DE
GEMEENSCHAP
EN DE PAROCHIE.

HET MAAKT DE
PAROCHIE TOT
EEN VITALE
GEMEENSCHAP,
DIE HET GELOOF
ZELFBEWUST LEEFT
EN BELEEFT.

Oprichting

De Lievevrouweparochie is opgericht in 2008, als samenvoeging van de parochie Maagd Maria (Gertrudiskerk en Emmauskkerk) en de Paulusparochie (fusieparochie van Lourdesparochie, H. Hartparochie, Parochie Goddelijke Voorzienigheid en de parochie H. Antonius Abt (Borgvliet)). In het verdere verleden kende Bergen op Zoom nog meer parochies en meer kerken.

Grondgebied

Het grondgebied van de parochie valt samen met het gebied van de voormalige gemeente Bergen op Zoom. In de vroegere gemeente Bergen op Zoom wonen 52.000 inwoners. Krap de helft daarvan (23.809) staat als parochiaan ingeschreven in de parochie.

Kerkgebouwen

Tot begin 2014 waren er in de parochie vier parochiekernen en vier kerken: Gertrudis (centrum en noord), Lourdes (centrum-zuid en west), H Hart (oost) en Goddelijke Voorzienigheid (zuid-oost). In het voorjaar van 2014 zijn de H. Hartkerk en de kerk van de Goddelijke Voorzienigheid gesloten. De Lourdeskerk is parochiekerk geworden. De parochie functioneert nu als één parochie zonder parochiekernen.

Parochiekerk: Kerk Onze Lieve Vrouw van Lourdes ('t Fort)
Kerk uit 1928, Prins Bernhardlaan 66, 4615 BD Bergen op Zoom
Weekendvieringen Lourdeskerk:
zaterdag 17.00 uur
zondag 11.00 uur

Stadskerk: Gertrudiskerk
Kerk uit 1477, Grote Markt 10, (ingang Kerkstraat), 4611 NR Bergen op Zoom
Weekendvieringen Gertrudiskerk:
zondag 9.30 uur

Samenleving

De Lievevrouweparochie is stevig verankerd in de Bergen op Zoomse samenleving. Er is goed en vanzelfsprekend contact met scholen en instellingen, en ook met de gemeente en met de hele gemeenschap. Sprekend voorbeeld daarvan is de Maria Ommegang, die jaarlijks op de laatste zondag van juni wordt gehouden. In de Ommegang komen folklore, gelovige beleving, traditie en cultuur samen.

Jongeren en jonge gezinnen

De parochie zoekt nadrukkelijk het contact met de grotere gemeenschap. Ze doet dat vanuit een duidelijke katholieke identiteit. Vanuit die identiteit investeert de parochie ook sterk in het contact met kinderen, jongeren en jonge gezinnen.

Pastoraal team

Het pastoraal team bestaat uit pastoor Paul Verbeek, de pastoraal werkers Mary Zopfi-de Bruijn en Fredi Hagedoorn-Timmermans. Diaken Co van Bekkum ging begin juni 2016 met emeritaat. Het team wordt geholpen door de emeriti-priesters Rud Smit en Ton Willemsen en door Jo Staps als gepensioneerde pastoraal werker.

Deelname aan het kerkelijk leven*

* Cijfers 2014

Parochianen	23.809
Dopelingen	51
Eerste communie	68
Vormelingen	28
Huwelijken	8
Uitvaarten	77
Kerkgangers (wekelijks)	500
Vrijwilligers	523

Parochiebijdrage

De Lievevrouweparochie is een ANBI. Parochianen worden jaarlijks uitgenodigd mee te doen aan de actie Kerkbalans om het werk van de parochie financieel mogelijk te maken. Dat is nodig, omdat de parochie geen subsidie ontvangt. Een richtlijn voor het vaststellen van de hoogte van de parochiebijdrage is 1% van het netto jaarinkomen. De parochie stelt een maandelijks bijdrage van tenminste € 10,00 voor, maar iedere vorm van geldelijke ondersteuning is van harte welkom. Het rekeningnummer van de parochie is NL 90 RABO 0106 105183 t.n.v. Lievevrouweparochie.

DE WEG VAN FUSIE EN EENWORDING

De Lievevrouweparochie is samenvoeging van vier voormalige parochies. In deze bijdrage blikt Ton Segers terug op het proces. Hij beschrijft de uitdagingen waarvoor opeenvolgende parochiebesturen stonden en hoe een fundament werd gelegd waarop de Lievevrouweparochie nu verder bouwt.

15 januari 2013 is een datum die bij veel gelovigen van de Lievevrouweparochie in het geheugen gegrift zal blijven. Dat geldt zeker ook voor het parochiebestuur. Die avond deelde vicevoorzitter Rob Stuart aan de talrijke aanwezigen uit de geloofsgemeenschap mee, dat het bestuur had moeten besluiten om de kerken van de Goddelijke Voorzienigheid en van het Heilig Hart te sluiten.

Dat bericht maakte, zoals te verwachten was, heel wat emoties los. Het markeerde een lange en moeilijke weg van besluitvorming, die al in 2003 gestalte kreeg in de fusie van de parochies van zuidoost tot Paulusparochie. In de periode daarna groeiden de Paulusparochie en de Maagd Mariaparochie steeds verder naar elkaar toe om tenslotte te eindigen bij een fusie tot één Lievevrouweparochie in 2008.

Keuzes rond kerkgebouwen

Die fusie maakte geen einde aan de grote problemen, waarmee de parochie steeds nadrukkelijker werd geconfronteerd. De verdere terugloop van het kerkbezoek, de voortdurende stijging van de algemene kosten en de verminderde inkomsten uit

met name de Kerkbalans, noopten tot verdere maatregelen. In de Pinksterbrief van 2011 moest dan ook worden meegedeeld, dat naast de Gertrudiskerk (in bezit van de gemeente) er nog slechts financiële ruimte was voor de exploitatie van één kerkgebouw. Er moesten in 2012 dus knopen worden doorgehakt, ook al vanwege de opdracht van het bisdom voor 2014 een sluitende begroting voor te leggen. Na rijp beraad werd gekozen voor sluiting van de kerkgebouwen van de Goddelijke Voorzienigheid en het Heilig Hart. Een besluit dat in de bovenvermelde bijeenkomst in januari 2013 met de gelovigen werd gedeeld.

Werken aan een sluitende begroting

Toen er, hoe pijnlijk voor velen ook, duidelijkheid was geschapen over de nabije toekomst van de Lievevrouweparochie, lag er een zo mogelijk nog omvangrijker opdracht om op een goede manier het verlies te verwerken, maar tegelijkertijd te gaan werken aan de nieuwe parochie die als één geheel verder moest met twee kerkgebouwen en één parochiecentrum, terwijl het

pastoraal team werd teruggebracht tot 2,6 fte teneinde voor 2014 de sluitende begroting te realiseren.

Persoonlijke coördinatie

Aan Nico Hooyschuur en Leo Withagen, twee in vele opzichten 'ervaren' parochianen, werd gevraagd om de coördinatie op zich te nemen van het traject, waarin de bovenstaande genomen besluiten ten uitvoer gebracht moesten worden.

Dat hebben zij met een bewonderenswaardige inzet gedaan. Zij spraken met alle werkgroepen en vrijwilligers, er van uitgaand dat een persoonlijke ontmoeting het beste communicatiemiddel is. Terugkijkend is die aanpak van zeer grote waarde gebleken. Niet alleen was de persoonlijke aandacht precies dat wat vele parochianen nodig hadden, maar zij zagen kans met alle opgedane wetenschap een verslag te maken, waarin de contouren van een nieuwe vitale geloofsgemeenschap werden geschetst. Het legde de basis voor de lijn die tot op de dag van vandaag nog met succes wordt gevolgd.

Viering bij de sluiting van de Heilig Hart kerk in 2014. (Foto: R. Mangold)

Een nieuwe start

Een belangrijke rol in het integratietraject was uiteraard ook weggelegd voor het pastoraal team. Diaken Co van Bekkum kreeg hiervoor van de bisschop een speciale opdracht. Er werd besloten om in het voorjaar van 2014 geen twee, maar alle kerken te sluiten. Enkele dagen later werden twee kerken door de gehele parochie opnieuw in gebruik genomen.

De Lourdeskerk werd onze parochiekerk, de Gertrudis werd naast de eredienst van de zondag de plaats voor de speciale diensten en gebeurtenissen. Er werd veel aandacht besteed aan het ontmantelen en leeg maken van de twee te sluiten kerkgebouwen. Een commissie inventariseerde nauwkeurig alles wat in de twee kerken gebruikt was en deed voorstellen voor hergebruik en/of verplaatsing naar de twee overgebleven kerken. Daarmee werd bereikt dat de gelovigen in hun 'nieuwe' kerken toch een aantal vertrouwde attributen terug zagen.

Adviseren en coördineren

Behalve door het al bestaande blad inZOOMen, werd de integratie ook

bevorderd door het opzetten van twee nieuwe organen. Zo werd een parochieraad opgericht met vertegenwoordigers uit alle voormalige parochies. Hoofdtak van die raad is het adviseren van het parochiebestuur. Tevens werd een parochiebeheercommissie in het leven geroepen. Dit is een soort opvolger van de vroegere parochiekerncommissies, die voordien het reilen en zeilen ter plekke regelden. Omdat al snel bleek dat het meeste beheerwerk gedaan kon worden door de twee groepen die dat voordien ook al in beide opnieuw te gebruiken kerkgebouwen hadden gedaan, werd de beheercommissie omgevormd tot een parochiële coördinatie commissie (PCC).

Voor het ingewikkelde proces van integratie bleek namelijk vooral coördinatie nodig, meer dan beheer. De PCC onderhoudt contacten met de werkgroepen en stemt het werk van de vele onmisbare vrijwilligers op elkaar af. Sinds kort is bij elke vergadering ook iemand uit het pastoraal team aanwezig, terwijl al van begin af aan een lid van het parochiebestuur in de PCC is

opgenomen. Zo komen dus op deze plaats alle parochielijnen samen.

Terwijl de zorgen om de twee afgestoten kerkgebouwen nog niet over zijn, kunnen we toch stellen dat de nieuwe parochie, de Lievevrouweparochie, steeds meer een gezicht krijgt. Er wordt ook steeds meer en steeds sterker naar buiten getreden. Dat is vooral te danken aan nieuwe initiatieven die het pastoraal team samen met een groot aantal, meestal ook nog jonge, vrijwilligers uitwerkt. In de parochieraad werd onlangs zelfs gesteld dat de parochie na de fusie meer élan lijkt te hebben gekregen en vitaliteit uitstraalt.

Helder is dat we nog lang niet klaar zijn, maar de afgelopen twee jaar is er een fundament gelegd waarop de Lievevrouweparochie prima kan verder bouwen.

Ton Segers
Redactielid parochieblad inZOOMen
en voorzitter parochiële
coördinatie commissie

INTERVIEW MET PASTOOR VERBEEK

IK GELOOF HEILIG IN DE PAROCHIE

(Foto Bergen op Zoom uitzicht op de Gertrudis kerk: R. Mangold
Foto Paul Verbeek: J. Wouters)

“Onder mijn voorganger, pastoor Rud Smit, was de knoop doorgehakt welke kerken dicht zouden gaan. In oktober 2013 toen ik pastoor werd, was het dus helder wat de opdracht was: mensen begeleiden op die route. Er is bewust gekozen voor een officieel sluitingsweekend van alle kerken en het weekend erop de opening van twee kerken. De kerkgebouwen die open bleven waren geen ‘ontvangende’ kerken, waar men plaats moest maken voor nieuwe mensen, maar nieuwe plekken voor de gehele parochie.”

“We hebben enerzijds ingezet op het begeleiden van parochianen in het loslaten van de vertrouwde kerkplek. Anderzijds zochten we nieuwe initiatieven om het gevoel te krijgen van een nieuwe start. Door de sluiting van twee van de vier kerken nam het aantal vieringen af en ontstond de ruimte daarvoor. Dingen kwamen vanzelf op ons pad. Er is een actieve caritas in de parochie, die zich ook laat inspireren door de beweging Sant’Egidio. En in de vakantie ontstond een vakantiekoor met leden van de koren gezamenlijk. We zijn nu trouwens bezig met het vormen van een nieuw kinderkoor.”

Energie in de parochie

“Er zit veel energie in deze parochie. Je ziet alle generaties terug in de eucharistievieringen. Mensen zijn genegen om samen te komen en dingen te doen. Parochianen zijn actief als vrijwilliger als er eucharistievieringen zijn in de ouderenhuisen. De Bergenaar kent overigens een hele sterke vorm van volksvroomheid. In mei en oktober wordt het rozenkransgebed gebeden, daarvoor komen op twee à drie plekken groepen van minimaal 25 mensen bijeen.”

“Dat er energie in de parochie zit, bleek ook toen we op een zondagmorgen werden gebeld om vluchtelingen naar de kerk te begeleiden. Bergen op Zoom had op dat moment een 72-uurs opvang. Binnen anderhalf uur stonden er zeven à acht mensen bij de sporthal om hen op te pikken en een gastvrij onthaal te bieden. En denk ook aan de actie om

schoenen en sokken in te zamelen voor daklozen. Parochianen zijn snel gemobiliseerd.”

Kerk in de stad

“De stad Bergen op Zoom kenmerkt zich door gemeenschapszin. Dit betekent dat ook de parochie volop mee kan doen. We hebben een schitterende boodschap die we graag delen met alle inwoners. Uit de Ommegang blijkt dat het kerkelijk leven hoort tot de identiteit van de stad. En op cruciale momenten bieden we ruimte als dat nodig is. Denk aan de ramp met de MH17. Samen met de protestantse gemeente organiseerde de parochie een bijeenkomst in de Gertrudis kerk. De Gertrudis is de ‘stadskerk’ die ligt aan de Markt, met ook het stadhuis. Daar speelt zich nog altijd het leven af van de stad. En naast de Gertrudiskerk als ‘stadskerk’ werkt de parochie in de Lourdeskerk vanuit het parochieprofiel.”

Participatie

“Ik denk dat Gods goede Geest de mensen verder brengt in hun geloof. Er zijn verschillende maten van participatie. Dat zie je bijvoorbeeld ook bij de Maria Ommegang. Er is een groep mensen die meeloopt vanuit echt een heel diep geloof en met een speciale intentie. Er zijn mensen die meelopen, omdat de Bergenaar graag vrolijk gekleed op straat gaat. En er zijn mensen die het omwille van de dans of anderszins doen. Ik geloof dat ieder van hen jaarlijks groeit in diepgang. Zo heeft de jonge vrouw die Eva speelde haar kindje ‘Job’ genoemd, omdat haar vader altijd Job was in de Ommegang. En de moeder die Maria speelt die Jezus terugvindt in de tempel vertelde bij de doop van haar kindje wat die rol met haar doet nu ze moeder is. Mensen knopen hun levensverhaal vast aan de Bijbelse verhalen uit de Maria Ommegang.”

Contact en zichtbaarheid

“Het pastoraat in Bergen op Zoom heeft altijd sterk ingezet op zichtbaarheid en op contact, de lijn naar de huizen van mensen met een beperking en de psychiatrische patiënten in het ziekenhuis. Het is belangrijk om eropuit te

trekken en te laten zien: we dragen zorg voor elkaar. Dat gebeurt ook rond een uitvaart, waar je in contact komt met nabestaanden die niet meer kerkelijk zijn, maar waar je opnieuw gespreks-partner van wordt. Als pastoraal team willen we de houding aannemen van paus Franciscus: trek erop uit. We belden directeurs van middelbare scholen of we langs mochten komen, de directeur van de zorginstelling, de burgemeester. De ene keer heb je meer succes dan de andere keer. Maar je hoort ook waarom contacten wat lauwer zijn geworden en of men die weer aan wil halen. Het contact met de wijkzuster is ook erg belangrijk. Via haar zijn we als parochie concreet in contact met problemen van dak- en thuislozen in de stad.”

Zorg voor elkaar

“We hebben zorg voor elkaar vanuit een fundamenteel houden van. Jezus zegt in het evangelie: hou van elkaar zoals Ik van jullie, er is geen grotere liefde dan dat je je leven geeft voor je vrienden. Als je voelt dat mensen vanuit die kern leven, heb je een hele warme geloofsgemeenschap en kun je handen en voeten geven aan de boodschap van het evangelie. En als daarbij de diaconale kant concreet vorm en inhoud krijgt, is dat enorm geloofsversterkend.”

“Ik denk dat we goede stappen zetten. Het aantal dopen en huwelijken lijkt te stabiliseren. Ondertussen konden we, mede door incidentele giften, de jaarrekening van 2015 positief afsluiten. Kerkbalans is belangrijk en ook andere manieren van geldwerving. Als mensen de betrokkenheid van de parochie zien, roept dat ook van hun kant betrokkenheid op. Zeker als het om concrete zaken of noden gaat. Jongere generaties zullen eerder incidenteel geven dan een jaarlijkse structurele bijdrage. Ik geloof erin dat mensen mee willen blijven doen. Ik geloof heilig in de parochie. Misschien minder territoriaal dan voorheen, maar zeker als een plek om de accu op te laden en van daaruit weer de wereld in te gaan.”

Daphne van Rosendaal

(Foto: R. Mangold)

BIJBELSE VERHALEN VOOR JONG EN OUD

MARIA OMMEGANG
26 JUNI VANAF 15:00
HISTORISCHE BINNENSTAD
BERGEN OP ZOOM
www.mariaommegang.nl

De Maria Ommegang is al bijna 75 jaar een begrip in Bergen op Zoom. Wat begon als een kleine dankstoet groeide uit tot een traditie van formaat. Steeds nieuwe generaties maakten kennis met de stoet. Anno 2016 is de Ommegang nog steeds een prachtige manier om kinderen vertellen over de bijbelse verhalen.

In 1942 was het kapelaan Ooijens die de belofte deed om een jaarlijkse dankstoet te organiseren wanneer Bergen op Zoom gespaard zou blijven van zwaar oorlogsgeweld. In 1945 was het dan zo ver, de eerste Maria Ommegang trok door de straten. Bergen op Zoom wordt ook wel de stad van stoet en spel genoemd, en de Maria Ommegang past zeker binnen deze traditie. De stoet telt inmiddels meer dan duizend deelnemers, van jong tot oud. Er wordt gedeclameerd, en er wordt gezongen, gedanst en gemusiceerd. Een ingetogen stoet die gekenmerkt wordt door zijn eenvoud en elegantie. En dit allemaal in het mooiste decor: de historische binnenstad van Bergen op Zoom.

Geloof en cultuurhistorie

De Maria Ommegang is een samenspel tussen geloof en het cultureel-historische aspect. De stoet begint met een korte geschiedenis van de stad Bergen op Zoom. Vervolgens worden er enkele verhalen uit het Oude Testament uitgelicht, waaronder het verhaal van Eva en de duivel, Job met zijn vrienden en David en de reus Goliath. Vervolgens wordt het verhaal van Maria uitgebeeld op verschillende manieren. Hierin staan de zeven vreugden van Maria centraal. Deze worden uitgebeeld door spelers en ondersteund door muziek, zang en dans. De Ommegang voegt natuurlijk regelmatig vernieuwende elementen toe, maar de kern van de stoet is in al die jaren nog niet veranderd.

De Maria Ommegang weet dat we in een andere tijd leven dan 75 jaar geleden en dat de perceptie en de uiting van geloof sinds die tijd ook sterk veranderd zijn. In de stoet lopen zowel gelovige als niet-gelovige mensen mee en iedereen beleeft het meelopen op een andere manier. Maar eenieder die meeloopt

heeft respect voor de geschiedenis van de stoet en het verhaal dat verteld wordt. Dit komt omdat het verhaal van Maria universeel is, en herkenbaar is voor iedereen. De stoet behandelt tijdloze thema's die tot de verbeelding spreken.

Bijbelverhalen voor kinderen

Maar de stoet kijkt ook naar de toekomst, hoe zal hij er over 25 jaar uit zien? Het is daarom dat de Maria Ommegang de laatste jaren probeert steeds meer kinderen te betrekken en deel te laten nemen aan de stoet. Dit gebeurt bijvoorbeeld door de Maria Ommegang op scholen te presenteren en door kinderen die hun eerste communie of vormsel doen, te vertellen over de stoet en de gedachte erachter.

Kinderen beleven geloof op een hele andere manier dan volwassenen en kinderen zijn tegenwoordig ook niet meer zo bekend met de Bijbel. Dus hoe leg je het Bijbelverhaal uit aan jonge kinderen? Dit gebeurt door een duidelijk connectie te leggen tussen het dagelijks leven van de kinderen en de verhalen die

in de Bijbel staan. Kinderen hebben het vaak niet in de gaten, maar ze weten meer van de Bijbel dan zij in eerste instantie denken. Want waarom vieren we Kerstmis en Pasen? Door kinderen zelf het verband te laten leggen tussen de feestdagen en het Bijbelverhaal, zien zij dat zij al best wel wat kennis hebben over de Bijbel. Kinderen maken veel mee en herkennen de gevoelens waar de hoofdpersonen uit de Bijbel mee te maken krijgen. Ieder kind is immers wel eens verdrietig, blij of bang. Wie heeft zich nog nooit verraden gevoeld door een vriendje of vriendinnetje, wie is er nog nooit iemand of iets dierbaars kwijtgeraakt, wie heeft zich nog nooit buitengesloten gevoeld?

Daarnaast zijn kinderen heel gevoelig voor symboliek. Samen delen is een moeilijk begrip om uit te leggen, maar door het te laten zien en de kinderen het zelf te laten voelen, snappen ze heel goed wat samen delen precies inhoudt. De normen en waarden die in Bijbel beschreven worden, zijn nog steeds nastrevenswaardig in deze tijd

en het is dus zeker de moeite waard om kinderen op jonge leeftijd al kennis te laten maken met deze begrippen. Kinderen leren dan dat het geloof en het Bijbelverhaal helemaal niet ver van het leven afstaan, en dat ze de verhalen mee kunnen nemen en toe kunnen passen in hun eigen leven.

Barmhartigheid

Het thema van de Maria Ommegang van dit jaar is barmhartigheid. Een thema waar heel bewust voor is gekozen, in deze tijden van verdeeldheid en angst. De Maria Ommegang wil deelnemers en het publiek laten zien wat barmhartigheid inhoudt en wat dit teweeg kan brengen. Door het thema uit te beelden door tekst en muziek, hoopt de Ommegang iedere deelnemer en het publiek te laten voelen wat barmhartigheid is. Zo is de Ommegang ook een oproep om barmhartig naar ieder ander te zijn, om op die manier de wereld een klein beetje mooier te maken. De Maria Ommegang is een stoet waarbij iedereen welkom is, iedereen wordt gerespecteerd en in zijn of haar waarde gelaten.

Iedereen beleeft de stoet op een andere manier, zowel voor deelnemers als voor het publiek is dit het geval. Maar ondanks dat, heerst een gevoel van saamhorigheid en warmte in de stad. Zo zie je maar wat het Bijbelverhaal vandaag de dag nog teweeg kan brengen in een stad.

Sandra Weijts

Voorzitter communicatiecommissie en lid van het bestuur Maria Ommegang

HET GELOOF GEEFT INSPIRATIE

Een zonnige zondagochtend in Bergen op Zoom. Het is Roepingenzondag en in de Lourdeskerk verzamelen jong en oud zich voor de eucharistieviering. Zo'n 200 à 250 mensen komen bij elkaar. Ze horen hoe pastoor Paul Verbeek preekt: "We zijn allemaal geroepen door onze God. Hij heeft een opdracht in ons hart gelegd. Die moeten we ontdekken en we mogen er ja op zeggen. Je hebt daarbij een bedding nodig, zoals het gezin en mensen die vormend zijn voor de manier waarop jij in het leven staat. En we moeten de opdracht die we hebben en onze voorbeelden doorgeven aan de nieuwe generaties."

(Foto: R. Mangold)

Thomas van Sas is regelmatig acoliet in de eucharistieviering, maar vandaag zit hij met zijn gezin in de kerkbanken. Thomas is 27. Hij is getrouwd met Rosana (25) en vader van Daniel-Luís (3) en João-Lucas (6 maanden).

Na de viering hebben we een kort gesprek, want hij moet er al weer snel vandoor. Hij helpt bij de doopvieringen deze middag en de eerste begint al om 13.00 uur. "Het is altijd mooi om een doopviering mee te maken. Zeker omdat mijn vrouw en ik onze doop zelf zo bewust hebben meegemaakt," vertelt hij.

Op zoek naar geloof

Zo heel lang zijn ze nog niet met de Kerk verbonden. "Ik ben in mijn studententijd altijd wel op zoek geweest naar geloof, maar had nog niet echt een idee van hoe en wat.

Bij mijn studie politicologie merkte ik dat er meer is dan alleen het leven hier op aarde. Bij politicologie ben je erg bezig met het aardse, hoe staten met elkaar omgaan en wat voor impact dat heeft op mensen. Maar voor mijn gevoel ontbrak er iets in die studie en dat was het verhaal van God." Thomas en Rosana studeerden allebei in Leiden toen ze elkaar leerden kennen. "Dat vragen naar geloof en God had zij ook inderdaad. Dus het was een gezamenlijk zoeken."

Ze kwamen uit bij de Katholieke Kerk. "Roos heeft een katholieke achtergrond, maar ik ben zonder geloof opgevoed. Als kind was ik wel altijd een kinderbijbel aan het lezen en mijn opa had theologie gestudeerd en was organist in de Katholieke Kerk. Hij vertelde me de bijbelverhalen, maar liet ook ruimte open voor andere religies. Hij is, denk ik nu, een eerste aanzet geweest."

Tijdens hun studie woonden ze in Rotterdam, waar Rosana vandaan komt. Thomas zelf kwam uit Bergen op Zoom: "Omdat we de kleintjes kregen, zijn we naar het rustigere Brabant verhuisd. Voor mij was het een terugkomen in Bergen op Zoom. Voor Roos was het wel een verandering."

De stap naar de parochie

Het was in Bergen op Zoom dat ze concreet de drempel van de parochie overstapten. "We waren al flink bezig met het geloof, maar hadden nog niet de stap naar de parochie gezet. Toen werd mijn vrouw zwanger. We wilden graag voor de geboorte van Daniel-Luís trouwen en hem katholiek opvoeden. Zo kwam alles in een stroomversnelling: ons laten dopen, trouwen, Daniel-Luís laten dopen. De kinderen waren een goede aanleiding om er intensiever mee bezig te zijn."

Ze vonden al snel hun draai in de parochie. "Ik merk dat op zondag naar de kerk gaan mijn geloof versterkt en dat ik steeds meer kennis krijg en feeling met het geloof. En er groeit verbondenheid met de mensen die je iedere zondag weer ziet, omdat je met hetzelfde doel naar de kerk komt. Wat dat doel is? Dat is allereerst het aanbidden van God en altijd proberen een beter mens te worden."

God en geloof

"Bij alles wat ik doe, merk ik Gods aanwezigheid. Hij is er altijd voor ons om kracht te geven en ons bij te staan. Nee, er is niet één moment geweest waarop ik tot geloof kwam. Het is meer sluimerend gegaan en een groeiproces geweest. En dat is het nog steeds." Kan hij een voorbeeld geven? Hij denkt even na. "Bij mijn laatste biecht droeg de priester me op om het verhaal van

de verloren zoon te lezen. Ik las over de zoon, maar ook over de vader die een voorbeeld mag zijn. Daar heb ik wat aan zeker naar mijn kinderen toe. De oudere zoon uit de parabel is altijd thuis gebleven. Ik leer daaruit dat het belangrijk is om het geloof niet voor lief te nemen en er altijd in te investeren om zo niet te vergeten wat we al hebben: ons geloof."

Inspiratie

"Het geloof geeft inspiratie om beter stil te staan bij wat ik wil. Doordat ik erin investeer, merk ik dat ik steeds krachtiger word in mijn geloof. Ik heb het dagelijks nodig bij alles, bij kleine dingen, bij de opvoeding van mijn kinderen vooral. En ook in werksituaties in de manier waarop ik met mensen omga en hen benader. Ik werk in de IT en probeer altijd zo aardig mogelijk te blijven, ook als ik grenzen

moet aangeven bij eindgebruikers die ik ondersteuning moet geven. Dat goed overbrengen is vaak een uitdaging. Het is een hectische omgeving waarin ik werk. Ik hoop dat ik mijn christelijke doen en laten kan laten zien, en dat het ook inspiratie voor anderen mag zijn."

De parochie zet in de Lourdeskerk met activiteiten en werkgroepen in op het uitnodigen van jonge gezinnen. Thomas: "Je merkt dat de gezinnen inderdaad hier naartoe komen als centrale ontmoetingsplek. Als ik meehelp bij een doopsel, sta ik natuurlijk wat aan de zijlijn, maar ik kan daarna wel een praatje maken met de mensen. Niet iedereen zet ook een volgende stap in de parochie, dus het is extra leuk als het wel gebeurt en je mensen bij een eucharistieviering terug ziet in de kerk."

Daphne van Roosendaal

KERK IN DE STEIGERS DE LOURDESKERK TE BERGEN OP ZOOM

(Fotó's: J. Wouters)

De Lievrouweparochie in Bergen op Zoom kent twee kerkgelegenheden. De ene is de Gertrudiskerk aan de Markt die ook als stadskerk fungeert en geen eigendom is van de parochie. De tweede is de kerk van Onze Lieve Vrouw van Lourdes. Deze kerk behoort tot de jongere monumenten van de stad.

De kerk ligt in het hart van een volkswijk, 't Fort genaamd, en is gebouwd op het hoogste punt van Bergen op Zoom. De bouw had enige voeten in de aarde. De parochie werd in 1918 opgericht, kort na de Eerste Wereldoorlog, en toegewijd aan Onze Lieve Vrouw van Lourdes. De bouwpastoor, Pastoor De Meulemeester, moest als gevolg van de moeilijke economische situatie, een noodkerk bouwen. Wel kwam er bij deze kerk een Lourdesgrot. Ondertussen maakte men plannen voor een definitief kerkgebouw naar het model van de bedevaartskerk in Lourdes. Pastoor De Meulemeester overleed onverwacht in 1921.

Het was aan zijn opvolger, de legendarische pastoor Van Eekelen, de kerk te bouwen. Bisschop Hopmans wijdde deze op 9 september 1928 in. Achter in de kerk, onder de koorzolder, verrees de nieuwe Lourdesgrot.

De kerk was ontworpen door Jos en Pierre Cuypers jr. uit Roermond. Door de hoge bouwkosten waren de architecten genoodzaakt het oorspronkelijke ontwerp te versoberen. De bouw werd gegund aan de Bergse aannemer Van Kaam.

De kerk is een opvallend gebouw. De hoge toren is een oriëntatiepunt in de stad. De kerk is een centraalgebouw en kent sterk romaniserende elementen zoals rond- en paraboolbogen.

Opmerkelijk is de twaalfhoekige koepel. Doordat er in de kerk geen pilaren zijn, heeft men overal een goed zicht op het priesterkoor. De bouw van de kerk heeft invloeden ondergaan van de liturgische beweging die de betrokkenheid van de

gelovigen bij de eucharistie wilde vergroten. Het interieur is sober en functioneel.

De Tweede Wereldoorlog betekende een breuk in het leven van de parochie. Bij de bevrijding in 1944 bliezen de Duitsers de toren op. Hij viel in de kerk en de Lourdesgrot werd vernietigd. Gelukkig bleef een groot deel van de kerk gespaard. Pastoor Van Eekelen stond zo voor de taak de kerk weer op te bouwen. De parochianen van 't Fort spaarden met kwartjes en dubbeltjes hun kerk bijeen. Het interieur van de kerk werd aangepast. Er werd een nieuwe Lourdesgrot gebouwd. De nieuwe toren was hoger dan de oude. In oktober 1956 was de herbouw van de kerk voltooid.

Nu is de Lourdeskerk de parochiekerk van de Lievrouweparochie. Na enkele kleinere restauraties is hij een thuis voor de gelovige katholieke Bergenaar.

Hans de Jong

Nico de Bont is al ruim 50 jaar specialist in klassieke restauratie, hedendaagse herbestemming en planmatig onderhoud van historisch erfgoed. Met liefde voor het vak en kennis van de nieuwste technieken werken onze medewerkers dagelijks aan een grote variëteit aan historische werken. Door continue ontwikkeling creëren wij duurzame waarde voor monumenten en erfgoed, zodat dit waardevolle vastgoed behouden kan blijven voor de toekomst. **MAAK DE TOEKOMST**

 nico de bont | TBI www.nicodebont.nl

GELOOF, HOOP EN LIEFDE IN DE KATHOLIEKE KERK

 katholiek leven.nl

KatholiekLeven.nl geeft je inspiratie voor je dagelijks leven. Bekijk de video's op www.katholiekLeven.nl en volg ons via Facebook en YouTube.

KatholiekLeven.nl is het videokanaal van de Nederlandse bisschoppen met films, foto's, inspirerende teksten.

www.katholiekLeven.nl

PRIESTER OF DIAKEN WORDEN VANUIT JE BEROEP!

Priester- en diakenopleiding Bovendonk

Informatie over deze deeltijdopleiding:
T 0165 504277
E info@pdob.nl
I www.pdob.nl

Hofstraat 8 - 4741 AK Hoeven

Uw gift is welkom op IBAN
NL 93 ING B 002 5806 80
t.n.v. Stichting PD0B te Breda

Sint-Joostkapel - Breda

Restauratie
Renovatie
Transformatie
Specialistische nieuwbouw
de Bonth van Hulten
wij maken het

www.debonthvanhulten.nl - 073 511 90 22

MARIA OMMEGANG
26 JUNI VANAF 15:00
HISTORISCHE BINNENSTAD
BERGEN OP ZOOM
www.mariaommegang.nl

**katholiek
leven.nl**

KatholiekLeven.nl maakt opnames
bij de Maria Ommegang 2016.

KatholiekLeven.nl is het nieuwe videokanaal
van de Nederlandse bisschoppen.

Zie www.katholiekLeven.nl.

